

Katastrofiluontoisten työtapaturmien tutkintajärjestelmä
Työpaikkakuolemantapausten tutkinta

Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto
Bulevardi 28
00120 Helsinki
Puhelin 19251
Saara Vuorio/sa

14.9.1989

1 (3)

21/89 Kellarin portailta putoamisen aiheuttama maatalouslomittajan kuolemaan johtanut työtapaturma

1. Tapahtuman kuvaus

Lomittaja N.N. oli tullut maataloon edellisenä iltana. Tällöin talon emäntä oli esitellyt N.N.:lle talon työt ja talon paikat. N.N. oli ensimmäistä kertaa lomittajana ko. maatalossa. Lomitusjakson oli tarkoitus kestää 3 päivää.

Seuraavana aamuna N.N. oli mennyt navettatöille n. klo 6.30. Talon isäntä oli käynyt navetassa ja poistunut sieltä klo 7 jälkeen ja mennyt kalaan. Naapurin isäntä tuli käymään talossa n. klo 8 aikaan. Tällöin hän oli löytänyt N.N.:n talon kellarin lattialta portaiden alapäästä tajuttomana. Paikalle hälytetyllä ambulanssilla N.N. oli toimitettu sairaalaan, jossa hän oli kuollut viikon kuluttua.

Maatalon keittiössä oli kolme samanlaista ovea rinnakkain. Näistä ensimmäinen johti kellariin, toinen ruokakonttoriin ja kolmas makuuhuoneeseen. Kellarin portaat alkoivat välittömästi heti oven jälkeen siten, että ensimmäinen askelma oli n. 22 cm keittiön lattiatasoa alempana. Ruokakonttorin lattia oli keittiön lattian tasolla. Kaikki ovet avautuivat ulospäin. Kellarin oven kahva oli katkaistu, jotta lapset eivät pääsisi putoamaan kellariin. Kellarin portaat on kuvattu piirustuksessa n:o 1.

2. Tapaturmaan johtaneita tekijöitä

Samanlaiset ovet

N.N. on todennäköisesti erehtynyt ovista. Hän on ehkä ollut menossa ruokakomerolle ja jostakin syystä muistanut ovet väärin. Tällöin hän on oven avatesaan ja astuessaan oman käsityksensä mukaan komeron lattialle horjahtanut ja pudonnut portaita alas.

Portaissa ei ole kaidetta, joten hänellä ei ole ollut mahdollisuutta ottaa tukea kaiteesta horjattaessaan. Talon emäntä on kertonut varoittaneensa kellarin jyrkistä portaista.

Ovissa ei ollut merkintää siitä mihin mikäkin ovi johtaa. Ainoastaan katkaistu oven kahvan ripa olisi saattanut auttaa oven tunnistamisessa ja varoittaa kellarin portaista.

Valaistuksen puute portaissa

Kellarin portaat olivat pimeät, kun N.N. löydettiin. Mikäli valonappula kellariin olisi ollut oven ulkopuolella, olisi N.N. havainnut portaat, mikäli olisi sytyttänyt valon ennen oven avaamista.

Lomittajan kokemattomuus ko. taloudessa

Lomittaja oli ensimmäistä päivää lomittajana ko. maatalossa. Näinollen hän ei tuntenut talon paikkoja ja oli ilmeisesti unohtanut, mikä ovi minnekin vei.

3. Vastaavien tapaturmien torjunta

1. Tasanne portaiden yläpään

Rakennettaessa portaita alkamaan heti oviaukosta tulisi heti oven jälkeen olla tasanne samalla tasolla kuin lattia oven ulkopuolella. Kynnyksen yli astuessa voisi näin astua ensin samalle tasolle kuin kynnyksen toisella puolellakin on. Tasapainon säilyttäminen olisi tällöin huomattavasti helpompaa ja toisaalta portaat havaittaisiin ajoissa.

2. Kaiteet portaisiin

Jyrkkiin portaisiin tulisi aina asentaa kaiteet molemmille puolille. Näin siitäkin huolimatta, vaikka jommalla kummalla puolella olisi seinä. Tässä tapauksessa toisella puolella oli jyrkkä pudotus ja vain toisella puolella portaita seinä.

3. Valon sytytyspainike oven ulkopuolelle

Kellareihin johtavien portaiden valaistuksen sytytyspainikkeiden tulisi sijaita oven ulkopuolella siten, että portaat on riittävästi valaistu heti ovea aukaistaessa.

4. Oven merkitseminen

Maatalossa, jossa aika ajoin työskentelee lomittajia, tulisi oviin merkitä mihin ovet johtavat. Tähän tarkoitukseen voidaan haluttaessa käyttää irrotettavia kilpiä tai paperiliuskoja, jotka asennettaisiin paikalleen aina silloin, kun talossa on lomittajia.

5. Lomittajan lomitusajan pidennys

Jos lomittaja on maatalossa ensimmäistä kertaa työssä, olisi harkittava mahdollisuutta pidentää lomitusaikaa siten, että hän ehtisi olla yhden vuoro-

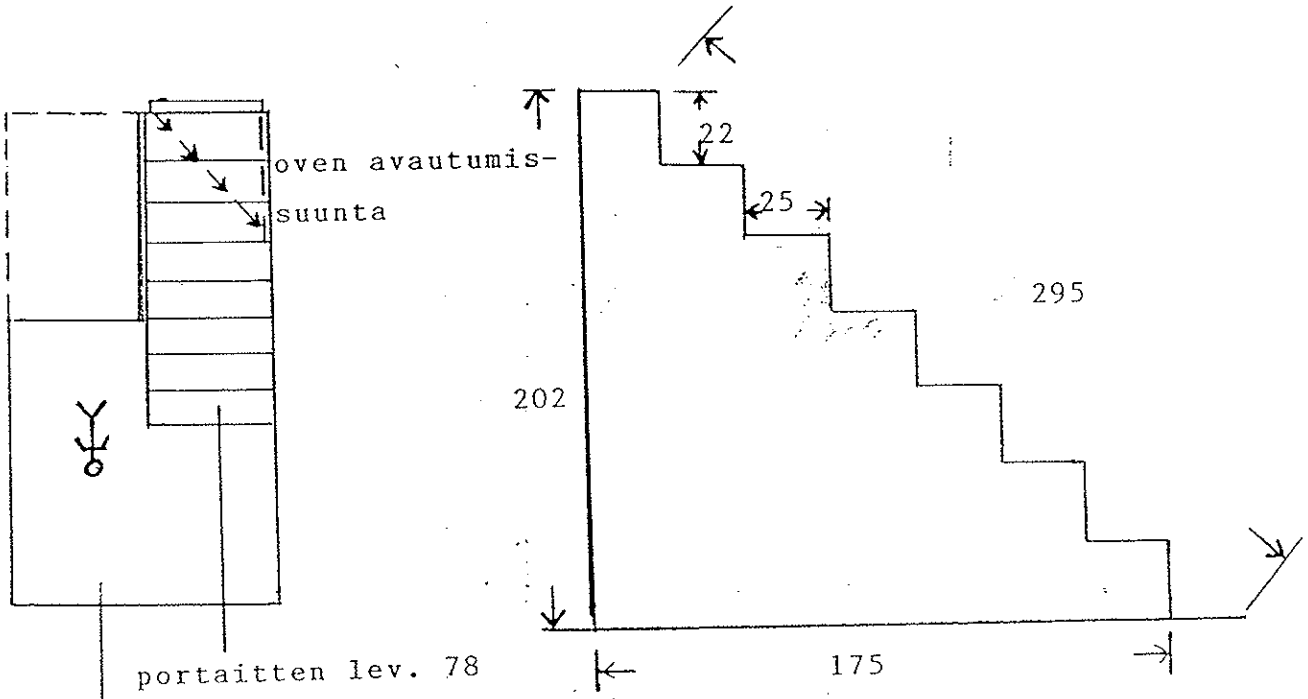
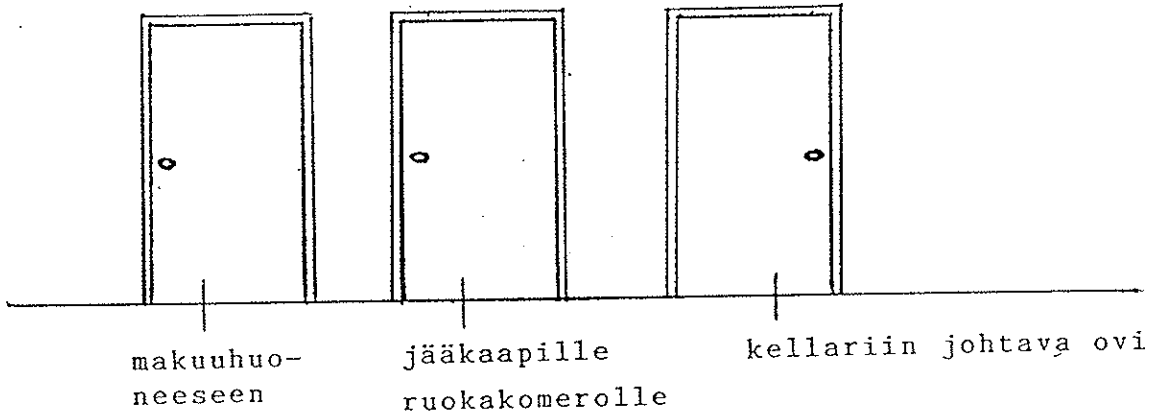
kauden työssä yhdessä esim. emännän kanssa ja tottua näin talon töihin ja paikkoihin.

Liitteet

- Kaavio tapahtumista ja niissä vaikuttaneista tapaturmatekijöistä
- Piirrosliite

TAPAH TUMAPAIKKAPIIRROS

kellarin muoto ylhäältä päin

Piirros poliisitutkintapöytäkirjasta